

paradigm: traditionally conservative, rationalistic, humanistic, esoteric, technocratic. Traditionally -conservative paradigm is in line with the traditions of the technology of learning and is based on three postulates (academic nature, orientation to the basic fields of education, humanitarian education). Rationalistic paradigm corresponds to the activity approach and promotes human adaptation to culture. Esoteric paradigms essence lies in relation to Truth, which is impossible to grasp. Autotraining, neurolinguistic programming, respiratory techniques were developed on its basis. Technocratic paradigm is built on the logic of equality of cognitive opportunities. The essential importance of the pedagogical paradigm is considered, which is a set of semantic characteristics of the essence of the features of the theoretical and practical pedagogical activity. The pedagogical feature has certain particularity - it is considered as established, as a model-standard. The pedagogical paradigm of the education of future designers plays a dual role: ensuring the introduction of common pedagogical approaches and at the same time preventing the perception of progressive ideas and innovation. Therefore, there was a need to introduce one of the components of the pedagogical paradigm - integrative. It is based on interdisciplinary relationships. The integrative paradigm should be the basis for the development of eco-design education. The designer is presented as a subject of culture, which has the knowledge of the traditions of national and world culture. Design is regarded as a complex system that significantly influences the formation and satisfaction of human needs and the socio-political situation in society. The concept of ecological design is defined, which addresses the problem of cooperation with the environment and provides solutions to environmental problems using natural principles.

Key words: ecological preparation, future designers, educational paradigms, ecodesign, modular technology.

УДК[37.011.3-052:330]:378.4.046(043.5)

DOI 10.31339/2413-3329-2019-2(10)-99-102

Стеблюк Світлана Василівна,

кандидат педагогічних наук,

Мукачівський кооперативний торговельно-економічний коледж, м. Мукачево

СТУДЕНТООРІЄНТОВАНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ПЕДАГОГІЧНА УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПІДПРИЄМНИЦТВА

У статті розкрито зміст поняття «педагогічна умова». Дано авторське визначення терміну, як комплекс компонентів освітнього процесу, що тісно взаємопов'язані і спрямовані на формування компетентної особистості, яка здатна діяти в умовах ринкового економічного середовища. З'ясовано окремі педагогічні умови, що мали місце у підготовці майбутніх фахівців різних спеціальностей. Сформульовано педагогічну умову «створення студентоорієнтованого середовища» у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що ґрунтується на сучасному підході до фахової освіти в Україні та забезпечує комплексну інтегровану підготовку студентів за спеціальністю.

Ключові слова: педагогічна умова, професійна компетентність, підприємницька компетентність, економічна компетентність, студентоорієнтоване середовище.

Постановка проблеми. Сучасна професійна освіта ставить нові завдання перед її здобувачами. В першу чергу, це формування компетентної особистості, здатної до самоудосконалення й реалізації себе в ринковому середовищі. Досліджуючи питання підготовки майбутніх фахівців за різними спеціальностями, проблема визначення педагогічних умов як цілеспрямованого добору елементів змісту, методів навчання, що забезпечують ефективність процесу навчання, є актуальною.

Формування професійної компетентності у майбутніх підприємців відбувається за наявності нових Стандартів вищої освіти, інтегрованого підходу до освітнього процесу. Це зумовило наступний крок дослідження, що передбачає визначення педагогічної умови формування професійної компетентності в студентів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Питання визначення педагогічних умов в центрі наукового пошуку низки науковців (В. Зінченко, Н. Житник, О. Куклін, І. Мороз, В. Стасюк, О. Фесенко, О. Яковенко та ін.).

Відтак, В. Зінченко [4] вивчалося питання формування професійної спрямованості студентів економічних спеціальностей на початковому етапі навчання і сформульовано такі педагогічні умови: забезпечення взаємозв'язку навчального матеріалу фундаментальних економічних дисциплін зі змістом господарської діяльності підприємств при набутті студентами знань, умінь та навичок, вирішення організаційно-управлінських та фінансово-господарських завдань; надання спрямованості фундаментальної економічної освіти на формування в студентів мотивів до оволодіння професійно значущими знаннями та вміннями; наближення процесу підготовки студентів до практичної діяльності економіста сучасного підприємства.

Н. Житник [5] в дослідженні проблеми щодо організаційно-педагогічних умов підготовки бакалаврів економіки у коледжі II рівня акредитації зосереджено увагу на педагогічних умовах: науково-методичне забезпечення навчально-виховного процесу,

впровадження в освітній процес новітніх технологій, організація самостійної роботи студентів, активізація науково-дослідної діяльності викладачів і студентів, здійснення диференціації освітнього процесу з метою забезпечення особистісно-орієнтованого підходу.

У результаті наукової розвідки О. Яковенко сформульовано наступні: науково-методичне забезпечення освітнього процесу (його оновлення на засадах компетентнісного підходу); забезпечення системності у формуванні професійної компетентності майбутніх економістів шляхом посилення ролі практичної підготовки; використання інтерактивних методів навчання, що забезпечить як створення особистісно-орієнтованих суб'єкт-суб'єктних взаємовідносин між викладачем та студентом, так і підвищить мотивацію та професійну орієнтацію студентів, посилять практичну спрямованість освітнього процесу; комп'ютеризація та інформатизація освітнього процесу; систематичне підвищення кваліфікації та активізація науково-дослідної діяльності викладачів [11, с.107].

Під педагогічними умовами дослідницею розуміється сукупність взаємозалежних елементів освітнього середовища, що визначаються й усвідомлюються учасниками педагогічної взаємодії, і реалізуються в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу, спонукаючи викладачів і студентів до активізації власної діяльності з метою формування та розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців [Там же, с.104].

Для формування професійної компетентності у майбутніх товарознавців Н. Горою обґрунтовано педагогічні умови: 1. Органічне поєднання різних форм організації освітнього процесу з метою формування професійної компетентності майбутніх товарознавців. 2. Використання активних методів навчання у процесі вивчення дисциплін циклу професійної підготовки. 3. Спрямування змісту дисциплін циклу професійної підготовки на формування професійної компетентності. 4. Формування професійної компетентності майбутніх товарознавців відповідно до розробленої технології [2, с.135].

Сьогодні увага концентрується на зовсім іншому підході в підготовці фахівців – студентоцентризмі. Це підхід передбачає: заохочення здобувачів фахової передвищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів фахової передвищої освіти, включаючи надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства здобувачів фахової передвищої освіти та адміністрації, педагогічних (науково-педагогічних) та інших працівників закладу фахової передвищої освіти [3].

Студентоцентризм, з позиції І. Кулаги та В. Турчанинової, передбачає «переміщення уваги з «викладання» на «навчання» із центрування на студенті; зміну ролі викладача з «передавача знань» на навчального консультанта, наставника; концентрацію на мотиваційних і соціальних аспектах навчання; сприяння самостійно організованому і активному навчанню з орієнтацією на цілі та результати; розробку індивідуальної стратегії навчання» [7, с.47]. На оновленому змісті ролі викладача наголошують Н. Сосницька, Н. Глікман. Він «покликаний забезпечити вищий рівень консультування і мотивації студентів щодо відбору інформації, її джерел, організації адекватних навчальних ситуацій, ліквідації виявлених прогалин. Мета викладача – утворити партнерські відносини зі студентом, що дозволять досягти ясності і прозорості вимог не лише до рівня навчальних досягнень, а й до процедур контролю» [10, с. 380].

Контент-аналіз наукової літератури показав, що сьогодні мають місце дослідження щодо інновацій в професійній підготовці, проте відсутні наукові доробки, що висвітлюють педагогічні умови формування професійної компетентності у майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Мета статті: визначення та обґрунтування педагогічних умов, що впливають на формування професійної компетентності майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Результати дослідження. У процесі наукового пошуку нами вивчалася сутність поняття «педагогічна умова», що дало б можливість визначити її зміст з метою формування професійної компетентності майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Проаналізувавши підходи вчених до цього поняття [1, 2, 8, 11], під педагогічними умовами розуміємо комплекс компонентів освітнього процесу, що тісно взаємопов'язані і спрямовані на формування компетентної особистості, яка здатна діяти в умовах ринкового економічного середовища.

Вважаємо, що формування професійної компетентності у майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності буде ефективним, якщо врахувати оптимізовану педагогічну умову – створення студентоорієнтованого середовища, яке ґрунтується на сучасному підході до фахової освіти в Україні та забезпеченні комплексної інтегрованої підготовки студентів за спеціальністю. Погоджуємося з думкою [6, с.201], що «студентоорієнтоване навчання передбачає перенесення акценту на компетентності та очікувані результати освітнього процесу; віддзеркалення в стандартах домінуючих перспектив, що дозволяють орієнтувати підготовку випускників на ефективну діяльність у майбутньому професійному полі, збільшення меж свободи студентів, у тому що стосується вибору ними різних індивідуалізованих освітніх векторів; відхід від уніфікації, включення ресурсів автономності, досягнення академічних свобод, лібералізм в області проєктування змісту освіти». Таке освітнє середовище розширює можливості для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії кожного студента, визначає розвиток особистісних та морально-етичних якостей їх, необхідних для успішної майбутньої діяльності. Виходячи з цього, основними категоріями студентоцентрованого навчання, на наш погляд, є «компетентність» та «педагогіка партнерства». Компетентності набуваються у процесі викладання низки дисциплін відповідно до

Освітньої програми; в основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між сторонами освітнього процесу. Вона ґрунтується на принципах: повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків); принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [9].

В авторській концепції формування професійної компетентності майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності студентоорієнтоване середовище як педагогічна умова передбачає спрямування освітнього процесу на реалізацію Стандарту вищої освіти, в якій сформульовано перелік обов'язкових компетентностей (інтегральна, загальні, специфічні); урахування дидактичних вимог до організації навчально-практичної діяльності (дотримання принципів навчання, специфічних у тому числі); удосконалення традиційної системи підготовки майбутніх фахівців з підприємництва; апробація та упровадження інноваційної технології навчання з підприємництва; забезпечення взаємозв'язку аудиторної та позааудиторної діяльності студентів; удосконалення науково-дослідного середовища на основі педагогіки партнерства. Означена педагогічна умова передбачає реалізацію дидактичних та специфічних принципів, застосування інноваційних методів та форм навчання, що забезпечать формування професійної компетентності майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

У структуру професійної компетентності включаємо підприємницьку (здатність особистості до підприємницької діяльності на основі інтеграції знань з професійно-орієнтованих дисциплін, наявність креативних умінь у вирішенні питань, викликаних мінливими умовами вітчизняного та світового ринку); економічну (включає в себе економічні знання та вміння, які реалізуються кризь економічно важливі професійні якості в процесі підприємницької діяльності) та загальнокультурну (здатність особистості до оволодіння національною та світовою культурою, бізнес-комунікації з дотриманням морально-етичних норм, виховання культури міжособистісних взаємин, толерантності, відповідальності у процесі професійної діяльності) компетентності.

Вимоги до рівня підготовки фахівців передбачають подальше вдосконалення сучасної вищої економічної освіти в напрямі використання інноваційних освітніх технологій, які дозволяють забезпечити взаємодію викладача і студентів з метою розвитку та реалізації особистості як суб'єкта і, як результат, студенти, що здобувають кваліфікацію з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, оволодіють професійними якостями.

Підготовка конкурентоспроможного спеціаліста, здатного розв'язувати проблеми різного рівня складності на основі здобутих знань, практичних умінь і навичок, сформованих морально-етичних цінностей є однією з цілей компетентнісного підходу. Це забезпечить розробку професійно-орієнтованих завдань з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, цілеспрямованою науково-пошуковою діяльністю студента та тісним зв'язком з позааудиторною роботою. Освітнє середовище побудоване за таких умов дасть можливість наблизити зміст і методи теоретико-практичного навчання до майбутніх професійних потреб.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, нами з'ясовано зміст поняття «педагогічна умова», визначено та обґрунтовано педагогічну умову «створення студентоорієнтованого середовища» у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Таке освітнє середовище зумовлює реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії кожного студента, передбачає формування громадянських, морально-етичних якостей, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в експериментальній перевірці авторської концепції формування професійної компетентності здобувачів освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівлі та біржова діяльність.

Список використаних джерел

1. Бабанський Ю. К. Оптимизация процесса обучения: общедидактический аспект : науч. узд. / Ю. К. Бабанский. М. : Педагогика, 1977. 256 с.
2. Гора Н. В. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх товарознавців // Молодий вчений. 2018. № 6(1). С. 134-137.
3. Закон України №8321 «Про фахову передвищу освіту» Документ 2745-VIII, чинний, поточна редакція. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
4. Зінченко В. О. Формування професійної спрямованості студентів економічних спеціальностей на початковому етапі навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»; Луганськ, 2008. 20 с.
5. Житник Н. В. Організаційно-педагогічні умови підготовки бакалаврів економіки у коледжі II рівня акредитації : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»; Кривий Ріг, 2002. 23 с.
6. Колесніченко Л. А. Суб'єктність – необхідна складова студентцентрованої освіти // Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті [Електронний ресурс] : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2-3 берез. 2016 р.). К. : КНЕУ, 2016. 434 с.
7. Кулага В. І., Турчанінова В. Є. Роль компетентнісного підходу в системі студентцентрованої освіти // Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті [Електронний ресурс] : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. за міжнар. участю (Київ, 2-3 берез. 2016 р.). К. : КНЕУ, 2016. С. 47-48
8. Мороз І. В. Педагогічні умови застосування кредитно-модульної системи навчання студентів економічних факультетів вищих навчальних закладів: дис... канд. пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»; Переяслав-Хмельницький держ. педагогічний ун-т ім. Григорія Сковороди. Переяслав-Хмельницький, 2004. 322 с.
9. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
10. Сосницька Н. Глікман С. Студентоцентризований підхід до професійної освіти в умовах сталого розвитку суспільства // Науковий вісник Львівської академії; Серія: Педагогічні науки. Вип. 1, 2017. С.377-381
11. Яковенко О. І. Формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі практичної підготовки: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»; Київ, 2015. 329с.

References

1. Babanskiy, Yu. K., 1977. Optymyzatsiya processa obuchenyya: obshhedydaktycheskyj aspekt [Optimization of the learning process: general didactic aspect]. M. : Pedagogyka. 256p.
2. Gora, N. V., 2018. Pedagogichni umovy formuvannya profesijnoyi kompetentnosti majbutnix tovaroznavciv [Pedagogical terms of forming of professional competence of future commodity experts]. Young scientist. 6 (1). P. 134-137.
3. Zakon Ukrainy «Pro faxovu peredvishhu osvitu» Dokument 2745-VIII. [Law of Ukraine «On Professional Higher Education»] Elektronnyj resurs. Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
4. Zinchenko, V. O., 2008. Formuvannya profesijnoyi spryamovanosti studentiv ekonomichnyx specialnostej na pochatkovomu etapi navchannya [Forming of professional orientation of students of economic specialities on the initial stage of education]: the thesis on achieving of scientific degree of candidate of pedagogical sciences in speciality 13.00.04. theory and methods of professional education. Luhansk Taras Shevchenko National Pedagogical University. Lugansk. 20 p.
5. Zhitnik, N. V., 2002. Organizacijno-pedagogichni umovy pidgotovky bakalavriv ekonomiky u koledzhi II rivnya akredytaciyi [The conditions of organization and teaching for training Bachelors of science in economics in the College of the B-level Accreditation]: the thesis on achieving of scientific degree of candidate of pedagogical sciences in speciality 13.00.04. theory and methods of professional education. The State Pedagogical University, Kryviy Rig, 23 p.
6. Kolesnichenko, L. A., 2016. Subyektnist – neobxidna skladova studentcentrovanogo navchannya [Subjectivity is a necessary component of student-centered learning]. Student-centrism in the system of quality as surance of educationat the Economic University : Coll. Materials All-Ukrainian. scientific-method. conf. for the international participation. K.: KNEU. 434 p.
7. Kulaga, V., Turchaninova, V., 2016. Rol kompetentnisonogo pidxodu v systemi studentcentrovanoyi osvity [The role of the competence approach in the student-centered education system]. Student-centrism in the system of quality as surance of educationat the Economic University : Coll. Materials All-Ukrainian. scientific-method. conf. for the international participation. K.: KNEU. P. 47-48
8. Moroz, I. V., 2004. Pedagogichni umovy zastosuvannya kredytno-modulnoyi systemy navchannya studentiv ekonomichnyx fakultetiv vyshhix navchalnyx zakladiv [Pedagogical conditions of application of credit-modular system of education of students of economic faculties of higher educational establishments]: dis. ... of scientific degree of candidate of pedagogical sciences in speciality 13.00.04. theory and methods of professional education, Pereyaslav-Khmelnitsky. 322 p.
9. Nova ukrayinska shkola. Konceptualni zasady reformuvannya serednoyi shkoly [New Ukrainian School]. Elektronnyj resurs. Rezhym dostupu:<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
10. Sosnytska, N., Glickman, S., 2017. Studentocentrovanyj pidxid do profesijnoyi osvity v umovax stalogo rozvytku suspilstva [A student-centered approach to professional educationin terms of a sustainable community development] // Scientific Bulletin of the Flight Academy; Series: Pedagogical Sciences. P. 377-381
12. Yakovenko, O. I., 2015. Formuvannya profesijnoyi kompetentnosti majbutnix ekonomistiv u procesi praktychnoyi pidgotovky [Formation of professional competence of future economists in the course of practical training]: dis. ...of scientific degree of candidate of pedagogical sciences in speciality 13.00.04. theory and methods of professional education; K. 329 p.

В статье раскрыто содержание понятия «педагогическое условие». Дано авторское определение термина, как комплекс компонентов образовательного процесса, которые тесно взаимосвязаны и направлены на формирование компетентной личности, способной действовать в условиях рыночной экономической среды. Сформулировано педагогическое условие «создание студентоориентированной среды» в формировании профессиональной компетентности будущих специалистов по предпринимательству, торговле и биржевой деятельности, основанной на современном подходе к специальному образованию в Украине.

Ключевые слова: педагогическое условие, профессиональная компетентность, предпринимательская компетентность, экономическая компетентность, студентоориентированная среда.

The article reveals the concept of «pedagogical condition». The author's definition of concepts as a complex of components of the educational process, which are closely interrelated and are aimed at formation of a competent personality and are able to function in a market economic environment. Clarified separate pedagogical conditions that have taken place in the training of future professionals in various specialties. The aim of the article was to define and justify the pedagogical conditions that influence the formation of professional competence of future specialists on entrepreneurship, trade and exchange activities. Objectives: to clarify the concept of «pedagogical condition», to determine pedagogical condition of formation of professional competence of applicants of this specialty. In the process of content analysis of scientific sources pedagogical condition «creating of student-orientated environment» in the formation of professional competence of future specialists on entrepreneurship, trade and exchange activities is formulated. It is based on a contemporary approach to professional education in Ukraine and provides comprehensive and integrated training of students in the specialty. In the author's conception of formation of professional competence of future specialists on entrepreneurship, trade and exchange activities student-orientated environment as a pedagogical condition provides the direction of the educational process for the implementation of the Standard of Higher education, which comprises of list of required competencies (integral, total, specific); taking into account the didactic requirements of the educational-practical activities (observance of the principles of training, including specific ones); improvement of the traditional system of training of future specialists in the business; testing and implementation of vocational and integrative learning technologies; the relationship of classroom and extracurricular activities of students; improving the research environment on the basis of the pedagogy of partnership. One of the goals of competence-based approach is the training of competitive specialist, capable of solving problems of various levels of complexity based on the knowledge, practical skills, formed moral and ethical values. The constituents of professional competence in the designated specialty: business, economic, cultural. Developed and tested innovative learning technology, which involves the selection of methods and forms of educational process, professionally-oriented tasks of enterprise, trade and exchange activities, focused research activities of students and a close relationship with out-of-class work.

Key words: pedagogical condition, professional competence, entrepreneurial competence and economic competence, student-orientated environment.

УДК 378; 316

DOI 10.31339/2413-3329-2019-2(10)-102-106

Товканець Оксана Сергіївна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
orcid 0000-0003-4438-0167

МЕТОДИ І ПРИЙОМИ СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОДУКТУ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

В статті схарактеризовано методи і прийоми створення освітнього продукту та їх роль у формуванні управлінської компетенції майбутніх педагогів. Проаналізовано процес формування управлінської компетенції майбутніх педагогів як систему ситуацій. Виокремлено методи формування управлінської компетентності: метод асоціювання та генерування ідей управлінського і освітнього характеру, модифікації методу мозкового штурму (класичний мозковий штурм; анонімний мозковий штурм; дидактичний мозковий штурм тощо), метод морфологічного аналізу, методи синектики, експертні (інтуїтивні) методи, асоціативні методи.

Ключові слова: управлінська компетентність, методи педагогічної діяльності, прийоми, педагог.

Постановка проблеми. Розвиток управлінських якостей у сучасних умовах необхідно розглядати як стратегічне завдання для суспільства, освіти, наукових досліджень, оскільки розвиненість таких якостей забезпечує здатність педагога і керівника згуртувати колектив та спрямовувати його на досягнення важливих цілей, передбачає ефективні організаційні педагогічні дії, виступає передумовою довіри людей до владних повноважень керівника. В умовах значних соціально-економічних змін система технологій управління людськими ресурсами набуває суттєвого значення.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Формування управлінських якостей майбутніх педагогів у процесі їхньої підготовки до професійної діяльності є актуальною проблемою сучасних вітчизняних і зарубіжних наукових досліджень. Зокрема варто звернути увагу на розробки щодо формування управлінської компетентності в дослідженнях Л. Володарської-Золи, підготовки студентів до педагогічного самоменеджменту в професійній діяльності В. Мусієнко-Репської, управлінської культури як рівня сформованості знань, умінь, здібностей та особистісних якостей, які спрямовані на забезпечення ефективного управління навчальним закладом та педагогічним процесом І. Рубан та інших. Н. Тамарська, виходячи зі специфіки діяльності педагога, можливостей його творчої самореалізації, виокремлює функції управлінської культури: світоглядна, аксіологічна, інформаційна, нормативна, комунікативна, виховна, функція соціалізації та інтегративна [8]. В. Семанчина вбачає формування професійної компетентності майбутніх педагогів, зокрема і управлінської, спрямованості на підготовку якісно нового фахівця, готового до роботи у сучасних умовах, здатного вільно адаптуватися до педагогічних інновацій в роботі

загальноосвітнього закладу та швидко реагувати на перспективні моделі розвитку соціального та економічного суспільства [7; 11]. Європейські дослідники [10; 12; 13] обґрунтовують ефективність формування професійної компетентності у регулярному контролі якості в школі, більш високих вимогах до підбору персоналу, регулярній мотивації педагогів через навчання, активізації неформальних зустрічей вчителів для зміцнення стосунків. Актуальними в сучасному освітньому середовищі є інноваційні методи, серед яких виокремлюємо методи створення освітнього продукту. На нашу думку, вони можуть активізувати педагогічний процес, спрямований на формування управлінської компетенції майбутніх педагогів.

Мета статті: схарактеризувати методи і прийоми створення освітнього продукту та їх роль у формуванні управлінської компетенції майбутніх педагогів.

Результати дослідження. Процес формування управлінської компетенції майбутніх педагогів в європейській освіті буде як система ситуацій, націлених на розвиток у студентів здатності самостійно освоювати новий досвід, аналізувати свою діяльність, приймати рішення, наближені до реальної професійної діяльності, що враховують особливості мотивації навчання дорослих людей.

Зазначимо, що основним інструментом управлінської діяльності педагога є строга послідовність дій, які структурно створюють складну управлінську функцію – операцію, що веде до створення нового освітнього продукту. До основних частин такої операції відносять: діагноз та оцінку мікроситуації, планування (довгострокове, короткострокове і оперативне), орієнтацію і діагностику поточної мікроситуації, вироблення і прийняття рішень,